

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **T. T. H. H.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupena Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem
sídlem Lidická 960/81, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2024, č. j. OAM-861/ZA-ZA11-HA06-2024, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 24. 9. 2024, č. j. OAM-861/ZA-ZA11-HA06-2024, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobkyni náklady řízení ve výši 12 269 Kč k rukám advokáta Mgr. Vratislava Taubera, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhá přezkumu v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž jí žalovaný neudělil mezinárodní ochranu pro žádný z důvodů předpokládaných zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

2. Žalobkyně dne 1. 7. 2024 požádala v České republice o udělení mezinárodní ochrany.
3. K žádosti o mezinárodní ochranu poskytla dne 4. 7. 2024 údaje, z nichž vyplývá, že je vietnamské státní příslušnosti, bez náboženského přesvědčení, apolitická, zdravá. Je vdaná, manžela viděla naposledy v roce 2018, žila s ním asi rok. Má nezletilou dceru narozenou v roce 2010 v České republice. Dcera s ní žije ve společné domácnosti. Poprvé do České republiky přicestovala v roce 2008. ve vlasti byla naposledy v roce 2015 na návštěvě. Důvodem její žádosti je skutečnost, že dcera v České republice chodí do školy, chce zde s ní zůstat.
4. Pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný s žalobkyní vedl téhož dne. Žalobkyně zopakovala údaje poskytnuté k žádosti. Dodala, že jí dcera byla svěřena do péče. Otec žije v X, stýká se s ní a platí soudem stanovené výživné. Nechce se vrátit do Vietnamu, neboť dcera se v České republice narodila, má zde kamarády, chodí do školy, ve Vietnamu byla jen dvakrát na návštěvě.
5. Žalovaný zajistil zprávu o Vietnamu věnující se situaci v zemi. Zohledňuje stav k červnu 2024.
6. Žalobkyně doložila rodný list dcery a potvrzení o jejím studiu. Ve správním spise se nachází i opis z evidence rejstříku trestů žalobkyně: bez záznamu.
7. Žalobkyně se s podklady rozhodnutí seznámila dne 21. 8. 2024. Doložila oddací list a rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 12. 12. 2023, č. j. 77 Nc 12041/2033-33, na jehož podkladě jí byla dcera svěřena do péče a otcí bylo stanoveno výživné.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí usuzuje, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně je legalizace jejího pobytu na území České republiky, neboť momentálně nemá v České republice pobytové povolení a do Vietnamu se vrátit nechce. Dospěl k závěru, že žalobkyni nesvědčí žádný z azylově relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

III. Obsah žaloby

9. Proti zamítavému rozhodnutí brojí žalobkyně včasnou žalobou. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
10. Žalovaný se měl zabývat i tím, zda nejsou dány předpoklady pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a učinit v tomto směru příslušné správní uvážení. Žalovaný se omezil jen na konstatování, že „žalobkyně je dospělou, plně právně

způsobitou, praceschopnou a zdravou osobou a že její situaci nelze považovat za nikterak mimořádnou“.

11. Z rozhodnutí není patrné, na základě čeho, žalovaný dospěl k závěru, že případ žalobkyně není hodný zvláštního zřetele. Žalobkyně za stěžejní důvod své žádosti označila přítomnost své dcery v České republice, která se zde narodila, chodí zde do školy a byla svěřena do její péče. Tyto skutečnosti žalovanému též doložila. Právě těmito skutečnostmi se měl žalovaný v rámci svého rozhodnutí zabývat. Pokud měl za to, že nejsou způsobilé založit důvod pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, měl svůj závěr v rozhodnutí výslovně uvést a stejně tak i úvahy, které jej k němu vedly. Tak se však nestalo. Jeho rozhodnutí proto není přezkoumatelné.
12. Napadené rozhodnutí se zcela zásadním způsobem dotýká nezletilého dítěte. Žalovaný nerespektoval mezinárodní závazky České republiky, ze kterých plyne povinnost vzít při rozhodování, které se týká dětí, v úvahu jejich nejlepší zájem.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.
14. Má za to, že při rozhodování vzal v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobkyní a přihlédl k nim. Zároveň shromáždil dostupné adekvátní informace o situaci v zemi původu žalobkyně. Unesl své důkazní břemeno a situaci žalobkyně hodnotil individuálně.
15. Je zřejmé, že žalobkyně se snaží o legalizaci pobytu svou žádostí o azyl, avšak zákon o azylu k takovému kroku neslouží. Udělení humanitárního azylu je jen naprosto poslední teoretická možnost, pro jejíž použití musí být dány zcela mimořádné důvody.
16. Žalovaný konstatuje, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
18. Při posuzování věci měl soud na zřeteli také § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 procedurální směrnice¹ zakotvující povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 posledně uvedeného ustanovení lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/5/EU“.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

19. **Žaloba je důvodná.**

20. Žalobkyně v žalobě vyzdvihuje, že za hlavní důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označila přítomnost své nezletilé dcery v České republice. Tímto důvodem se žalovaný opomněl zabývat. V rozhodnutí absentují jakékoli úvahy a závěr o tom, zda žalobkyní označené skutečnosti mohou být důvodem pro udělení humanitárního azylu.
21. Žalovaný v narativní části svého rozhodnutí shrnuje zjištěný skutkový stav. Konstatuje mj. i to, že žalobkyně má na území České republiky nezletilou dceru, která se narodila dne X, v X, v České republice; dcera žije společně s žalobkyní v Ostravě.
22. Byť tedy žalovaný skutkově zjišťuje, že žalobkyně má na území České republiky nezletilé dítě, činí pak již jen na straně 4 svého rozhodnutí obecné závěry o tom, že žalobkyně k řešení svého pobytového povolení měla využít zákon o pobytu cizinců a že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. K humanitárnímu azylu uvádí toliko to, že žalobkyně je dospělou, plně právně způsobilou, práceschopnou a zdravou osobou a že její situaci nelze považovat za nikterak mimořádnou.
23. Takové odůvodnění napadeného rozhodnutí neobstojí. Je nepřezkoumatelné. V průběhu celého správního řízení žalobkyně konstantně tvrdila, že má na území České republiky nezletilé dítě. Žalovanému bylo jednoznačně známo, že hlavním důvodem podání žádosti žalobkyně je její vůle setrvat na území České republiky s dcerou, která jí byla svěřena do péče. Právní závěry žalovaného ovšem nekorespondují se skutkovými zjištěními a nereflktují v podstatě jediný důvod žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu.
24. Pokud jde o obsah pojmu nepřezkoumatelnosti, odkazuje soud na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, nebo ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38), z níž se podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, jakými úvahami se soud či správní orgán řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě či odvolání nebo vyjádření; proč považoval (žalobní) námitky za liché, mylné nebo vyvrácené, nebo proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dle judikatury Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02) je jedním z principů, představujících součást práva na řádný proces a vylučujících libovůli při rozhodování, i povinnost soudů, resp. správních orgánů, svá rozhodnutí řádně odůvodnit (ve správním soudnictví srov. § 54 odst. 2 s. ř. s., ve správním řízení § 68 odst. 3 správního řádu).
25. V projednávaném případě žalovaný své rozhodnutí řádně neodůvodnil a dostatečně neindividualizoval. Azylový příběh (důvod žádosti žalobkyně) nabízený žalobkyní žalovaný neposoudil dostatečným způsobem a ve světle obsahu správního spisu.

26. Smysl institutu humanitárního azylu vymezil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55. Je jím „možnost rozhodujícího správního orgánu azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu:“
27. Krajskému soudu je známo, že na udělení humanitárního azylu nejenže není právní nárok, ale ani subjektivní právo; může být udělen toliko na základě správního uvážení žalovaného, pročez soud jej přezkoumává v omezeném rozsahu (rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
28. Jak již bylo uvedeno výše, v napadeném rozhodnutí ono správní uvážení žalovaného týkající se konkrétní životní situace žalobkyně a jí uváděných azylových důvodů chybí.
29. Žalovaný se nemýlí, pokud uvádí, že k legalizaci pobytu nelze využít zákona o azylu a je na místě se obrátit k institutům předpokládaným zákonem o pobytu cizinců. Ve svém rozhodnutí nicméně opominul právně vyhodnotit zjištěný skutkový stav. Konkrétně neučinil právní úvahu o tom, zda skutková zjištění o rodinných vazbách žalobkyně jsou způsobila či nikoli aktivovat udělení institutu humanitárního azylu. Nedostatek této úvahy přitom krajskému soudu brání v přezkumu napadeného rozhodnutí.
30. Žalobkyni lze rovněž přisvědčit v tom, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vytěsnil posouzení nejlepšího zájmu dítěte, tedy nezletilé dcery žalobkyně.
31. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je přitom zřejmé, že žalovaný je povinen zohlednit mezinárodní závazky, které pro Českou republiku vyplývají z Úmluvy o právech dítěte, tedy s tzv. nejlepším zájmem dítěte pracovat (srov. rozsudky ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, ze dne 5. 3. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-58, ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64 nebo ze dne 18. 6. 2021, č. j. 5 Azs 162/2020-47).
32. Jakékoli úvahy o nejlepším zájmu dcery žalobkyně (která se v České republice narodila, vyrůstá ve společné domácnosti s matkou, dochází do školy, má zde své vazby a Vietnam navštívila pouze dvakrát) krajský soud v napadeném rozhodnutí postrádá. I v této části je žalobou napadené rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

33. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného v nynější věci neobstojí pro svou nedostatečnost a napadené rozhodnutí je na místě zrušit pro jeho nepřezkoumatelnost.

34. V řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, které v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný je zavázán k náhradě nákladů řízení žalobkyni v rozsahu dvou úkonů právní služby – převzetí a příprava zastoupení a seps žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] v celkové výši 2 x 4 620 Kč, tj. 9 240 (§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5 advokátního tarifu), k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 450 Kč, tj. 900 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). S připočtením 21 % DPH činí náklady právního zastoupení celkem 12 269 Kč, přičemž právní zástupce vykonává advokacii jako společník veřejné obchodní společnosti. Soud žalovaného k jejich zaplacení zavázal k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s.
35. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř., neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 24. dubna 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně